12052025-DIS-06_Layout 1 5/12/2025 1:14 AM Page 1

తెలంగాణ ప్రజలకు భాష ఓ పిలుపు మాత్రమే కాదు. చరిత్ర మారినా చెదరని అస్తిత్వం. అందుకే తెలంగాణ ఘన సాహిత్యానికి పెద్దపీట వేస్తూ చెలిమెను నిర్వహిస్తున్నది మన పత్రిక. అలసిసొలసిన వేళల్లో కళారూపాలైనా, పోరుబాటల్లో పాటలా మారినా, ఆత్మగౌరవాన్ని కథతో నినదించినా... తనదైన శైలి తెలంగాణది. ఆ సాహిత్యంలో మీకు ఎలాంటి అభిరుచి ఉన్నా, కలాన్ని కదిలించండి. ఆసక్తిగా, సూటిగా తెలంగాణ సాహిత్యానికి సంబంధించిన రచనలు చేయండి... editpage@ntnews.com

దీర్ఘకాలిక భాషా విధానం కావాలె

తెలుగు మన మాతృభాష. అయినా, ఇతర భాషలకు దక్కే గౌరవం మన మాతృభాషకు దక్కడం లేదని తెలంగాణ హైకోర్టు జడ్జి ఒకరు ఇటీవల ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. తమిళనాడులో ప్రజలకు ఎన్ని భాషలు వచ్చినా వారు తమిళంలోనే మాట్లాడుతారు. కానీ, ఇక్కడేమో ఆంగ్లంలో మాట్లాడినవారికే ఎక్కువ గౌరవం ఇస్తారు. ఇది నా స్వీయ అనుభవం కూడా. తెలుగులో గ్రూప్-1 పరీక్ష రాసినవారికి తక్కువ మార్కులు వచ్చాయన్నది ప్రధాన ఆరోపణ. దీనికి కారణమేమిటో స్పష్టత ఇవ్వాలి. తెలుగు మూల్యాంకనం చేసేవారి ప్రావీణ్యం, ప్రాతిపదిక ఏమిటో చెప్పాలని టీజీపీఎస్సీని ఈ సందర్భంగా ఆదేశించారు.

భాష బోధనలో పిల్లలు సాహిత్య, సామాజిక, సాంఘిక, నైతిక విలువలు, చక్కటి సంభాషణా నైపుణ్యం, సమాచార లేఖనా నైపుణ్యం అలవడుతాయి. మాతృభాష బోధనలో అర్థవంతమైన నైపుణ్యం, సృజనాత్మకత, ఆత్మగౌరవం, ఆత్మ విశ్వాసం, దేశభక్తి వంటివి అలవడుతాయి.

మాతృభాష నైపుణ్యం, ఇతర భాషల విధానం పట్ల ప్రజలు, ప్రభుత్వాల తీరుకు గ్రూప్-1 సంఘటన ఒక నిదర్శనం. భావ, జ్ఞాన ప్రసారానికి భాష వాహికగా ఉంటుంది. ఒక జాతి మనుగడ భాషపైనే ఉంటుంది. ప్రజల వ్యవహారంలో, విద్య ద్వారా భాష ప్రధానంగా కాపాడబడుతుంది. ప్రజల భాష ముఖ్యంగా వారి జీవన వ్యవహారంలో, సంస్కృతి, నాగరికత, వారి నిత్య కార్యకలాపాలు, విజ్ఞాన, సారస్వతం, కళల్లో నిక్షిప్తమై ఉంటుంది. దీన్ని వారసత్వంగా తర్వాతి తరానికి అందజేయబడుతుంది. మనిషిని ఉన్నతంగా తీర్చిదిద్దేది విద్య. అలాంటి విద్యకు భాష జ్ఞాన వాహకంగానే పరిమితం కాదు, సృజనకు తోడ్పడే అతి ముఖ్యమైన సాధనం.

ప్రహ్లాదుడు 'సారమెల్ల చదివితి తండ్రీ' అన్నట్టుగా మాతృభాషలో విద్యను అభ్యసించడం ద్వారా జ్ఞాన సముపార్జనతో పాటుగా అర్థవంతమైన అభ్యసన సాధ్యమవుతుంది. ప్రాచీన కాలం నుంచి ఇప్పటివరకు ప్రజల భాషకు తగిన గౌరవం లభించడం లేదు. భాష బహిరంగమైన విద్య ఒకప్పుడు రహస్యంగా దాచిపెట్టబడింది. ఆధునిక కాలంలో విద్య అందరికీ లభించే సమయానికి ప్రపంచ భాషలు మనుషుల మధ్య అనేక అంతరాలను సృష్టిస్తున్నాయి. మరీ ముఖ్యంగా గత అర్ధ శతాబ్దంలో తీవ్ర మార్పులు వచ్చాయి. డెబ్బయ్యవ దశకం వరకు ఉర్దూ మాధ్యమంలో చదువు కొనసాగింది. తర్వాత తెలుగు మాధ్యమ పాఠశాలలు వచ్చాయి. 2012 తర్వాత ప్రభుత్వ ఆంగ్ల మాధ్యమ మోడల్ స్కూళ్లతో ప్రభుత్వం విద్యను పరిచయం చేసింది.

ఇప్పుడు దాదాపుగా అన్ని ప్రభుత్వ పాఠశాలలు ఆంగ్ల మాధ్యమంలోనే ఉన్నాయి. అంటే, ఒక తరం చదివిన చదువు తర్వాతి తరానికి ఉపయోగపడటం లేదు. ఇది ప్రభుత్వాలు తీవ్రంగా ఆలోచించాల్సిన విషయం. దీర్ఘకాలిక ప్రణాళిక కలిగిన విద్యాప్రణాళిక సమాజానికి శ్రేయస్కరంగా ఉంటుంది.

ఆంగ్ల మాధ్యమం లేదా ఇతర భాషలను నేర్చుకోవడమనేది ఐచ్ఛికంగా ఉన్నప్పటికీ.. విద్య, ఉపాధి, సామాజిక గౌరవం మూలంగా ప్రజలు మాతృభాషకు గౌరవం ఇవ్వడం లేదు. ఇది దీర్ఘ కాలికంగా సమాజాన్ని గుణాత్మక దోషం వైపు నడిపించే అంశంగా పరిగణించాలి. ఉన్న స్థితి నుంచి ఉన్నత స్థితికి ఎదగడమే వివేకం అంటారు.

తెలుగు భాష పరిస్థితి ఇప్పుడు అధోగతికి చేరుతుందన్నది భాషావేత్తల ఆందోళన. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆవిర్భావం తర్వాత ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు ఘనంగా జరిగాయి. ప్రథమ భాషగా 12వ తరగతి వరకు తెలుగును తప్పనిసరి చేయాలనుకున్నా వివిధ కారణాల వల్ల 10వ తరగతి వరకు మాత్రమే పరిమితం చేస్తూ పాలనాపర నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఇటీవల ఇంటర్మీడియట్ విద్యలో ద్వితీయ భాషగా తెలుగు స్థానంలో సంస్కృత భాష ప్రవేశపెట్టడం గురించి భాషావేత్తలు తీవ్ర ఆందోళన వ్యక్తం చేయడం జరిగింది. వారి ఆవేదన, ప్రజల ఆవేదన అర్థవంతమైనది. భావి సమాజానికి విద్య ఒక్కటే చాలదు. విలువలు, సృజనాత్మకత, ఆత్మవిశ్వాసం, ఆత్మగౌరవం, విలువలుగల సమాజ నిర్మాణానికి మాతృభాష అభ్యసనం తప్పనిసరి. ఇక్కడ సమాజం ఆలోచించాల్సింది ఉంది. ఎలాగూ విద్య మాధ్యమం ఆంగ్లభాషలోనే ఉన్నది. మాతృభాష ఒక విషయంగా కూడా చదవకపోతే వారు ఆత్మవిశ్వాసంతో ఎలా జీవించగలుగుతారు.

భావ వ్యక్తీకరణ ఎలా చేయగలుగుతారు. సమాజంలోని సంక్లిష్టతలను, జీవిత సవాళ్లను ఎలా ఎదుర్కొంటారో ఆలోచించాలి. ఇంటర్మీడియట్ స్థాయిలో పిల్లలు కౌమార దశలో ఉంటారు. వారికి మాతృభాష తెలుగు తప్పనిసరి. భారతదేశంలో 2001 జనాభా లెక్కల ప్రకారం '14,130' మంది సంస్కృతం మాట్లాడుతున్నారు. భారతదేశంలో సంస్కృత భాష సాహిత్యపరంగా నిద్రాణమై ఉన్నది. ప్రజల వాడుక పరంగా మృత భాషగా ఉన్నది. మెకాలే మినిట్ ఆన్ ఎడ్యుకేషన్ కీలక విద్యాపత్రంతో భారతదేశంలో ఆంగ్లేయ విద్యా విధానాన్ని అమలు చేయడంతో ఆంగ్ల విద్యా బోధనకు పునాది, సంస్కృత భాషకు సమాధి కట్టబడింది.

వలస పాలనలో పరిపాలనా భాషగా ఆంగ్లం ప్రోత్సహించబడింది. అప్పటి వరకు భారతీయ విద్యాబోధనలో ఉన్న సంస్కృతం, అరబిక్, పర్షియన్ భాషలు కనుమరుగయ్యాయి. తెలుగు భాషకకు సంస్కృత భాషతో సమానమైన ప్రాచీన హోదా గుర్తింపు, రాజ్యాంగ గుర్తింపు ఉన్నది. ఆధునిక, సాంకేతిక ఉపకరణాలన్నీ చక్కగా తెలుగును ధరించాయి. కృత్రిమమేధ సైతం తెలుగు భాషను చక్కగా అర్థం చేసుకుంటున్నది. మారగలిగే స్వభావవం ఉన్న భాష ఎప్పటికీ నిలబడగలుగుతుంది. సులువుగా వ్యాప్తిచెందుతుంది. ఆధాన ప్రధానాలతో తెలుగు భాష చక్కగా విస్తరించి, 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం దేశంలో అధిక జనాభా మాట్లాడే భాషల్లో హిందీ, బెంగాలీ తర్వాత 2వ స్థానంలో ఉన్నది.

శీలం భద్రయ్య
98858 38288

తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ఇంటర్మీడియట్ విద్యను అందించడానికి ఇంటర్మీడియట్ బోర్డును 1971లో స్థాపించారు. విద్యార్థులకు ప్రథమ భాషగా ఆంగ్లం, ద్వితీయ భాషగా తెలుగు, హిందీ, సంస్కృతం, ఉర్దూ, అరబిక్, ఫ్రెంచ్, తమిళం, కన్నడ, ఒరియా, మరాఠి.. తృతీయ భాషగా ఆప్షనల్ సబ్జెక్ట్స్ ఎంపిక చేసుకునే అవకాశం ఉంటుంది. అయితే తెలంగాణలో తెలుగు ద్వితీయ భాషగా, ఆప్షనల్ భాషగా విద్యార్థులు ఎంపిక చేసుకోవడమేమిటని చాలాకాలంగా విద్యావేత్తలు, మాతృ భాషాభిమాన సంస్థలు, వ్యక్తులు ఆందోళనను వ్యక్తంచేస్తూనే ఉన్నారు. అయినా విద్యావిధానం, ఉపాధి అవకాశాలు, తల్లిదండ్రుల ఆశల పేరుతో ఇన్నాళ్లు నెట్టుకొచ్చారు. ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలలో తెలుగు బోధించే అధ్యాపకులు మాత్రమే ఉన్నారు. సంస్కృత భాషా బోధనకు అధ్యాపకులు లేరు. ఇంటర్మీడియట్ బోర్డు సంస్కృత భాషను ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలల్లో ద్వితీయ భాషగా తీసుకునే విద్యార్థుల సంఖ్య, అవసరమయ్యే సంస్కృత అధ్యాపకుల సంఖ్య కోసం విచారిస్తూ ఉత్తర్వులను జారీచేసింది.

విద్యలో శాస్త్రీయత ఉండాలి. కేంద్రప్రభుత్వం తెచ్చిన నూతన విద్యావిధానం-2020లో కూడా మాతృభాషకే పట్టం గట్టింది. ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలల్లో ఆంగ్లాన్ని ప్రథమ భాషగా, ద్వితీయ భాషగా ఉన్న తెలుగు స్థానంలో సంస్కృత భాషకు చోటిస్తే తల్లి భాషను శాశ్వతంగా పిల్లల నుంచి వేరవుతుందని పలువురు ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. భాషా బోధనలో పిల్లలు సాహిత్య, సామాజిక, సాంఘిక, నైతిక విలువలు, చక్కటి సంభాషణా నైపుణ్యం, సమాచార లేఖనా నైపుణ్యం అలవడుతాయి. మాతృభాష బోధనలో అర్థవంతమైన నైపుణ్యం, సృజనాత్మకత, ఆత్మగౌరవం, ఆత్మవిశ్వాసం, దేశభక్తి వంటివి అలవడుతాయి. ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలల్లో ఐచ్ఛిక భాషా విధానం తొలగించి తప్పనిసరి తెలుగును ప్రవేశపెట్టాలని భాషావేత్తలు కోరుతున్నారు. తెలుగును భాషగా మాత్రమే చూడకుండా విదేశాలలో మాదిరిగా సాహిత్యపరంగా ప్రోత్సహిస్తే సినిమా, కళా రంగాల్లో ఎన్నో ఉపాధి అవకాశాలుంటాయి. తెలుగును విద్య, ఉద్యోగ, నిత్య వ్యవహార లక్ష్యంగా ఉన్నతీకరిస్తే తెలుగు భాష దేశంలోనే నంబర్ వన్‌గా నిలుస్తుంది. అత్యధిక ప్రజలు తెలుగు మాట్లాడగలిగేదిగా మారుతుంది.

అమ్మ నిండుతనం

కూరగాయల కుప్పను ముందు పోసుకొని
తెలంగాణను సరిచేసినట్టు
సంసారాన్ని సరిచేస్తూ
కూరగాయలు సర్దుతుంది ఆ తల్లీ
తెలంగాణను నిజాయితీగా తెచ్చుకున్నట్టు
కిలో, అరకిలో, పావుకిలో చొప్పున
ఆ తల్లి కూరగాయలు నిజాయితీగా అమ్ముతూ
పిల్లల బతుకుకు బాటలేసే
రాగం అందుకుంటుంది
తెలంగాణ వచ్చాక
అందరి అవసరాలు తీర్చుకున్నట్టు
ఆకలి తీర్చే యజ్ఞం చేస్తుంది
తెలంగాణ పథకాలలా
మొగ్గే ఇస్తుంది కానీ
చెడిపోయినవి, వాడిపోయినవి
జీవితంలో పనికిరాని విషయాలను
ఏరేసినట్టు ఏరేస్తుంది
తెలంగాణ భవిష్యత్తు ఎండపాలు
కాకుండా చూస్తున్నట్టు
పిల్లల భవిష్యత్తు కాస్తుంది
తెలంగాణతనంలా
అమ్మతనం నిండుతనమై
ఉట్టిపడుతుంది

గూడెల్లి ఇస్తారి
98499 83874

తెలంగాణ ప్రతిబింబం

జానపద కళారూపం

తెలంగాణ జన జీవితంతో పెనవేసుకున్న జానపద కళారూపం పిట్టల దొర. సమాజంలో మంచిని చెప్తూ, చెడును వ్యంగ్యంగా ప్రశ్నిస్తూ, సమాజాన్ని మేల్కొలిపే నిజమైన వైతాళికులు ఈ తుపాకీ రాముళ్లు. ఈ జానపద కళారూపాన్ని బుడిగెజంగాలు ప్రదర్శించే వారు. మొదటగా కూచిపూడి భాగవతులు ఈ జానపద వృత్తిని ఆశ్రయించి జీవనం కొనసాగించారు.

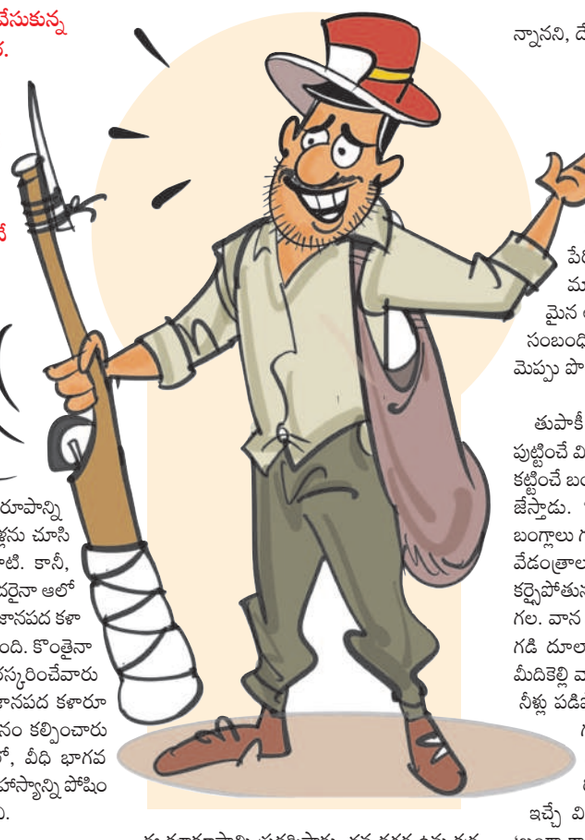

నాటి తెలంగాణ సమాజంలో ప్రగల్భాలు పలికేవారు తరచూ తారసపడే రోజుల్లో ఇలాంటి కోతల రాయుళ్లను ఎండగట్టి, వారి నిజస్వరూపాన్ని బహిర్గతం చేసేవారు. ఇలాంటివాళ్లను చూసి నవ్వుకోవడం సమాజానికి పరిపాటి. కానీ, వారు చెప్పే విషయాలను విని కొందరైనా ఆలోచించే వ్యక్తులు లేకపోలేదు. చాలా జానపద కళారూపాల్లో హాస్యం పోషించబడుతుంది. కొంతైనా బూతు లేకపోతే కవిత్వాన్ని తిరస్కరించేవారు కూడా లేకపోలేదు. అలాంటిది జానపద కళారూపాల్లో హాస్యానికి ప్రత్యేకమైన స్థానం కల్పించారు జానపదులు. తోలుబొమ్మలాటలో, వీధి భాగవతాల్లో, జంగం కథల్లో, హరికథల్లో హాస్యాన్ని పోషించడానికి ప్రత్యేకమైన పత్రాలుండేవి.

ఈ తుపాకీ రాముడి జానపద కళారూపంలో వేషధారణ కూడా ప్రత్యేకంగా ఉంటుంది. చారిత్రక నేపథ్యంగా చూసినా, సమాజ సంస్కృతి, సంప్రదాయ బద్ధంగా చూసినా ఈ జానపద కళారూపం వాటిలో ప్రతిబింబిస్తుంది. తుపాకీ రాముని వేషం ధరించే వారు ఖాకీ రంగు ప్యాంటు, అదే రంగు పాత చొక్క, తల మీద ఇంగ్లీషువాళ్లు ధరించే టోపి, భుజం మీద కర్ర తుపాకీ, ఎడమ భుజానికి జోలె వేసుకొని, ఒక కాలు ప్యాంటు చివరను పైకి మడుస్తారు. కొంత మంది వేషంలో చిరిగిన మేజోళ్లు, పాత బూట్లు తొడుక్కొని, జేబులో బీడీలు పెట్టిన సిగరెట్ ప్యాకెట్టు పెట్టుకొని విచిత్రమైన వ్యక్తిలా సమాజానికి కనిపిస్తారు. దాదాపు తెలంగాణలోని అన్ని జిల్లాల్లో ఈ తుపాకీ రాములు కనిపిస్తారు. పూర్వ కాలంలో 'వెంకట్రాముడు' అనే బుడిగె జంగం కళాకారుడు ఈ తుపాకీ రాముడి వేషం ధరించి సమాజంలో తన కంటూ గొప్ప స్థానాన్ని ఏర్పర్చుకున్నాడు. ఈ జానపద కళారూపంలో వేషం వేసే ప్రతి ఒక్కరిని 'తుపాకీ వెంకట్రాముడు' అని పిలవడం పరిపాటిగా మారింది. రాన్రాను విభిన్న పాటాంతరాల సమన్వయంతో 'వెంకట' అనే పదం జారిపోయి తుపాకీ రాముడిగా వ్యవహారమైంది. ఈ తుపాకీ రాముడు జానపద కళారూపం వైయుక్తిక కళారూపం. ఒక్కరే ఈ కళారూపాన్ని ప్రదర్శిస్తారు. తన దగ్గర ఉన్న కర్ర తుపాకీతో కాకులు మొదలైన పక్షులకు గురిపెట్టి 'ఢాం' అని నోటితో శబ్దం చేస్తూ అందరినీ నవ్విస్తుంటాడు. కాబట్టి, క్రమేణా అతన్ని 'పిట్టల దొర' అని పిలవటం మొదలైంది. తెలంగాణ సమాజంలో 'ల త్కోర్ సాబ్' అనే పేరుతో కూడా ఈ జానపద కళారూపం ప్రసిద్ధి.

ఈ తుపాకీ రాముడు తన ప్రసంగాన్ని యుద్ధ పరాక్రమంతో మొదలుపెట్టి, దేశాన్ని పాలించే రాజు వద్ద ఉన్న మంత్రులను పరిచయ వాక్యం చేస్తాడు. అందరికంటే తానే రాజుకు అత్యంత సన్నిహితుడినని, రాజు తన సలహా తీసుకోకుండా ఏ పని తల పెట్టడని, తను లేకుంటే రాజుకు ఏ పని చేతకాదని చెప్పుకొంటాడు. తాను గల్లా వసూలుకు బయల్దేరానని, ప్రజలందరికీ 'బంగ్లా'లు కట్టిస్తున్నానని, తన బంగ్లా (బంగళా) వద్ద ప్రజలకు విందు ఏర్పాటుచేశానని, ఆ విందు ఏర్పాట్లను వివరిస్తాడు. తన వద్ద ఉన్న బంగారాన్ని కుక్క ముడితే బావిలో పారేశానని, మీకు కావాలంటే మేలు రకానికి వడ్లను పంపిస్తానని, తన వద్ద ఉన్న వరి రకాలను చెప్తుంటాడు. తన అత్త పెండ్లి కోసం గల్లా వసూలు చేస్తున్నానని, దేశంలోని గొప్ప గొప్పవాళ్లు తన అత్తపెండ్లికి వస్తున్నారని, పెండ్లి ఏర్పాట్లు గొప్పగా చేస్తున్నానని చెప్తాడు. కాబట్టి ఊళ్లోవాళ్లంతా వెంటనే ఇంటికి మానెడు ధాన్యం కొలవాలని పురమాయిస్తాడు. హాస్యం పండించే విధంగా పైన పేర్కొన్న ఘట్టాలకు సంబంధించిన మాటలు వల్లిస్తూ, వాచికానికి అనుగుణమైన ఆంగికాన్ని అభినయిస్తాడు. ఈ వేషానికి సంబంధించిన ప్రసంగ పాఠానికి మించి, ప్రజల మెప్పు పొందటంలో విజయం సాధిస్తాడు.

తుపాకీ రాముడు తన ప్రతాపాన్ని నవ్వు పుట్టించే విధంగా చాటుకుంటాడు. ప్రజలకు తాను కట్టించే బంగ్లాల గొప్పతనాన్ని ఈ విధంగా తెలియ జేస్తాడు. 'ఇక్కడ ఊరి బైట ఇప్పుడు సర్కారు బంగ్లాలు గట్టిస్తున్న. పెద్ద పెద్ద బంగ్లలు వడ్తున్నయి. వేడంత్రాల బంగ్లాలు. బంగ్లకొక్క లక్ష రూపాయల్ కర్సైపోతున్నయి. జద్దాల జిలేమాల్.. గాలివెడ్తె గల గల. వాన వడ్తె జల జల.. తుంగవి వాసాలు.. వరిగడి దూలాలు. వర్యాకు కప్పు, ఏపవి నిచ్చెన్లు, మీదికెల్లి వాన వడ్తా వుంటె, బంగ్లా కింది కెల్లి వాన నీళ్లు పడిపోతున్నయి. అటువంటి గట్టి బంగ్లాలు గట్టిపిస్తున్న ఇప్పుడు' అంటూ అపూర్వ, విచిత్రమైన బంగళాల నిర్మాణాన్ని వివరించి వినోదం కలిగిస్తాడు. బంగ్లా వద్ద ఇచ్చే విందు విశేషాలను ఇలా తెలుపుతాడు. 'బంగ్లా కాడ దావత్ జెయ్యనీకి బియ్యం గొండవొయిన. చెరువుల నానబోసి తూముకింద మంట బెట్టిన. పొట్టు పలావ్ జేసిన. తెడు చాయ్ జేసిపెట్టిన. చాలామందిని పిలువనంపిన. భోజనాలకు మొకం కడుక్కొని రమ్మంటే, కడుక్కోకనే వొచ్చింద్రు. వాళ్లకు ఏం కూరగాయలు వొండిపెట్ట అనుకున్నావు మారాజా. అటువంటి కూరగాయలు మీరు గూడంగ ఎన్నడు రుచిచూసిండరు. అంత మంచి కూరగాయలు జేపిచ్చిన. పొవ్వాకిత్తుల పొగు సేపిచ్చిన, గాంచునూనె తాలింపేసిన. ఒక సంచి ఉప్పు బోసిన. ఒక మిరపకాయేసిన మారాజా. ఒక బస్త యాపకాయ దెచ్చిన. పచ్చిపులుసు పిసికి పెట్టినాను వాళ్లకు. పొట్ట నిండా అన్నం తినాల్నని జమ్మాకేమో ఇస్తార్లేసిన. తుమ్మాకేమో డొల్లలు గుట్టిచ్చిన. ముగ్గురి నడుమ ఒక్క మెతుకు ఇడ్సిపెట్టిన. పొట్ట నిండా తింటావున్నరు. పొట్ట మీద బట్టేసుకొని వచ్చింద్రు. బట్టెందుకంటే దిష్టి తగులకుంట మా రాజా. మిగిలిన అన్నమంతా పెంట మీద పారేస్తె ఉంటే కుక్కులుగూడంగ దింటలేవు' అంటూ కనీవినీ ఎరుగని రీతిలో భోజన పదార్థాలను వడ్డించిన, అద్భుతమైన విందును నవ్వులూరే విధంగా గబ గబా చెప్పుకొని

కర్నె మల్లికార్జున్
6303744239

ఇతిహాసం

గుడిలో దేవుడు
గుడిసెలో జీవుడు
దేవునికి నైవేద్యం
జీవునికి పథ్యం
అన్న రాశులు అక్కడ
ఆకలి గోసలు ఇక్కడ
దేవుళ్లకు కల్యాణాలు
కాషాయ వేషాలు
పీఠాలు పటాటోపాలు
గుడుంబా గురువులు
నాయకుల అండదండాలు
హిరణ్యాక్ష అకృత్యాలు
సన్యాసులు సమ్మోహన విన్యాసాలు
దక్షిణల స్వీకరణలు
తా యెత్తులు ఎత్తులు కుయుక్తులు
దేవుడున్నాడా? ఇదో సందేహ ప్రేతం
ఆస్తిక నాస్తిక వాదోపవాదాలు
మాధ్యమాల్లో చర్చలు ప్రసారాలు
సందేహ నివృత్తులు సశేషం
ధర్మోరక్షతి...

సోమయాజుల సుబ్రహ్మణ్య శర్మ
93466 71524

సాహిత్య స్మారకోపన్యాస సభ

2025, మే 18వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 6 గంటలకు రవీంద్రభారతిలోని కాన్ఫరెన్స్ హాలులో చలం సాహిత్య స్మారకోపన్యాస సభ జరగనున్నది. చలం స్త్రీ, ప్రేమలేఖల గ్రంథాలపై కేఎన్ మల్లీశ్వరి, నెల్లుట్ల రమాదేవి ప్రసంగిస్తారు. మామిడి హరికృష్ణ ఆత్మవాక్యం పలుకుతారు. చలం స్త్రీ, ప్రేమ లేఖలలోని కొన్ని ముఖ్య భాగాలను.. డాక్టర్ సలీమా, డాక్టర్ లక్ష్మీ అసిరెడ్డి, డాక్టర్ దాసోజు పద్మావతి, డాక్టర్ శ్రీభాష్యం అనూరాధ, నస్రీన్‌ఖాన్‌లు వినిపిస్తారు. సాహిత్యాభిలాషులందరికీ ఆహ్వానం.

- నాళేశ్వరం శంకరం,
కన్వీనర్, చలం భావన

అమ్మ అన్నది

అమ్మకు బ్రతకటం రాదు

అమ్మ మీద కోపం వస్తోంది
అమ్మకు నిజంగానే
సరిగ్గా బ్రతకటం రాదు
కాలంతో పాటు మారలేదు
అక్కడే పాతకాలంలోనే
ఆగిపోయింది
వస్తువులపై వ్యామోహం
వీడలేదు...
రూపాయి విలువ
ఎలా పతనమయ్యిందో
తనకు ఇప్పటికీ తెలియదు
ఈ వ్యవస్థ ఎంత
దోపిడీదారో ఇప్పటికీ
గ్రహించలేదు
స్వార్థం లేని అలనాటి రోజులే
ఇంకా బ్రతికున్నాయి అనుకుంటుంది

త్యాగాలతో బ్రతికి
తనువెల్లా పుండైపోయి
అదే జీవితం అనుకునే పిచ్చి తల్లి
అమ్మకు నిజంగానే
హాయిగా బ్రతికెయ్యటం రాదు

కష్టాలన్నీ కుప్పేసుకొని
బ్రతుకు బండిని లాగేస్తుంటది
త్యాగాల వృత్తంలో దాక్కొని
చావుకు, బ్రతుక్కీ మధ్య
ఊగిసలాడుతూనే
అసాంకర్యాలను ప్రేమిస్తూ ఉంటది
మార్పును ఆహ్వానించలేని
ఉత్త అమాయకురాలు అమ్మ
తనో చాదస్తం అనాలో
చాకిరి యంత్రం అనాలో అర్థం కాదు

అమ్మ మీద కోపం వస్తోంది
ఇలా ఉండమంటే నసేమిరా అంటుంది
పాతింట్లో ఒంటరి బ్రతుకే
తనకు స్వేచ్ఛగా ఉందంటుంది
పనికిరాని పాత సామాన్లను దాచుకొని
అదే సంతృప్తి అంటుంది
మమ్మల్ని దుబారా అని తిట్టేస్తోంది
కాలంతో పాటు మారలేదు
కొందరు తల్లులు ఇంతేనేమో...

చెవులు వినిపించక
కళ్లు సరిగా కనిపించక
రోజూ ఓ పోరాటమే చేస్తోంది
అయినా తన మాటే వినాలనే
మొండితనం ప్రదర్శిస్తోంది
ఎనిమిది పదులు దాటిన వయసులో
ఇంత పట్టుదలా...

పట పట రాలుతున్న
నా కన్నీళ్ల సాక్షిగా అమ్మ మీద జాలేస్తుంది
పోయేటప్పుడు వెంటరాని
ఈ వస్తువులపై మమకారానికి
నిజంగానే అమ్మ మీద కోపం వస్తోంది..!

డాక్టర్ రమేష్ కటుకోఝ్వుల
99490 83327

అమ్మ ముద్దిస్తే
మరింత ఊపిరి పోసినట్టే
అమ్మ ముద్ద పెడితే
మరింత ఆయుష్షు నింపినట్టే,
అమ్మ చంకన ఎక్కితే
రంగులరాట్నం ఎక్కినట్టే
అమ్మ కొంగు కప్పితే
హరివిల్లు దిగి వచ్చినట్టే
ఎన్ని చేసినా ఏది చేసినా
ఎదిగేదాకా, ఎదిగినా కూడా
అందరికీ తోడు అమ్మ నీడే!

ఎవరెవరు ఎవరి ప్రాణాలు
ఎందుకు తీస్తున్నారో కానీ,
మనకు ప్రాణం పోసేది
అమ్మ మాత్రమే!

ఎవరు ఎవరి కోసం
ఎంత పోరాటం చేస్తారో కానీ,
చివరి రక్తం బొట్టు వరకు
మన కోసం పోరాడేది
అమ్మ మాత్రమే!

అమ్మకు ప్రతిరూపం అమ్మే!
అమ్మకు మరో రూపం అమ్మే!!

పుట్టి గిరిధర్
94949 62080